

A PEU DE CARRER

 ICV **EPM***
d'esquerreres i ecologistes de debò

Crisi global,
solucions locals

*Kit anticrisi: una
nova cultura cap al
decreixement*

Dissabte, 25 d'abril de 2009
Centre Cívic Ter (Girona)

I N D E X

- Introducció 3
- Kit anticrisi nivell 1: actituds i comportaments individuals 4
- Kit anticrisi nivell 2: l'actuació comunitària 6
- Kit anticrisi nivell 3: les actuacions autonòmica i estatal 9
- Kit anticrisi nivell 4: un nou ordre internacional 12

Introducció

Tot i que encara queda molt per escriure sobre les causes de l'actual crisi, ja intuïm que aquesta, afegida a l'energètica, l'ambiental i l'alimentària, ens abocarà a un escenari nou. La tasca d'una força política que aspira a transformar és aprofitar les oportunitats per avançar cap a formes d'organització social i econòmica més solidàries i respectuoses. El futur és encara un full en blanc i no tenim una alternativa pensada i assajada per aplicar. Hem de fer camí mentre caminem. En quina direcció?

El decreixement en el consum de recursos i energia i la frugalitat en les nostres formes de vida són dos fites que forçosament hauran d'estar en el rerefons de les nostres accions per evitar el col·lapse de la biosfera. Altres valors, vells coneguts, prenen ara més sentit que mai i cal anteposar-los als que ens han portat on som ara. La cooperació ha de substituir la competència, la solidaritat a l'individualisme, la qualitat a la quantitat, l'encert a la pressa.

És en aquest sentit que el document que teniu a les mans presenta un recull de propostes agrupades per capítols que van des dels canvis que es poden fer en l'esfera personal als que cal fer a nivell global. Tots ells són aplicables i junts en condueixen a un escenari millor que segur que no és idoni però que permet començar a caminar cap a una alternativa a la crisi. És el que hem vingut a anomenar irònicament "kit anticrisi".

Tot i les moltes hores esmerçades per les persones que hi han col·laborat, aquest no és un document final. Ben al contrari, aquest és un document inicial que us oferim per fer-vos-en partícips i perquè l'aneu enriquint a partir de la vostra experiència personal i col·lectiva. Us animem, doncs, a que participeu a través de la pàgina web i compartiu els encerts i els errors de la vostra experiència que de ben segur ajudarà a altres i ens ajudarà a tots a caminar amb pas decidit cap a un futur millor.

Kit anticrisi nivell 1: actituds i comportaments individuals

1. **Perquè?** Tal i com diu la frase anglosaxona, per sortir del fons del pou, el primer que cal fer és deixar de cavar. No insistim en aquells comportaments que ens han portat a la situació actual. No esperem que, sense fer res, sortirem/se sortirà de la crisi automàticament, aquest és un dels mites del sistema que ha fet fallida.
2. **Assegurar el més essencial.** Assegurar-se l'aprovisionament dels articles de primera necessitat. Si podem tenir accés a un hortet, cal que aprenguem rudiments d'agricultura ecològica. Si no, hauríem d'arribar a algun acord amb un/a pagès/a per tal de poder adquirir els productes directament. Una alternativa és organitzar-se en algun grup o cooperativa de consum que tingui aquest lligam amb productors directes. D'aquesta manera ens podem protegir d'un eventual col·lapse del sistema de distribució global. Una vida saludable pot ser també més convenient per a la nova situació econòmica: estalviar deixant de fumar, menjar aliments més sans i obtinguts de forma sostenible, moure's a peu i en bici...
3. **L'aigua és la vida.** Molt hem parlat de l'aigua com a bé escàs però no gaire de la dependència de l'aigua envasada. Preveure una forma d'aprovisionament d'aigua per veure i cuinar pot ser essencial en cas de fallada dels sistemes de distribució. Instal·lar un sistema de recollida d'aigües plujanes o tenir controlades les fonts naturals més properes ens pot permetre un autoabastament per a l'ús de boca.
4. **Escalfar-se de forma sostenible.** Per escalfar-te a l'hivern no cal escalfar tota la casa. Tanca els radiadors que no necessitis. Si uses combustibles fòssils pensa seriosament en substituir-los. El preu del gasoil pot arribar a cotes prohibitives i el del gas també per efecte del primer. Dependre de combustibles que provenen de l'altre punt del planeta et fan molt vulnerable als esdeveniments econòmics i globals. La biomassa és el recurs natural de Catalunya, és més barat i sostenible.
5. **La millor energia la que no es consumeix.** Si l'economia decreix també ho ha de fer el nostre consum energètic. Substituïm les bombetes d'incandescència o halògenes per bombetes de baix consum; adequem la potencia a les necessitats reals d'il·luminació, si hem de substituir electrodomèstics que siguin de classe A, la diferència de preu s'amortitza ràpidament; rentadores i rentaplats bitèrmics connectats a l'aigua calenta de la casa. Quan hàgim reduït el consum demanem a la companyia elèctrica que ens redueixi la potència contractada. Ho notaràs en cada rebut.
6. **Produeix la teva energia.** Instal·la algun sistema de producció d'energia que no depengui de les xarxes, molins de vent domèstics o nàutics, panells d'energia solar, calefacció amb biomassa (llenya, telles, estelles,...), qualsevol producció per petita que sigui et fa més lliure. Si tens sol i un balcó, terrassa o pati prova la cuina solar. Funciona tant a l'hivern com a l'estiu.
7. **Transport.** Bona part de les despeses domèstiques i de l'energia que despens prové del transport. Planteja't prescindir del cotxe. Procura tenir la feina a prop de casa o la casa a prop de la feina. En cas de necessitar el desplaçament busca la combinació en transport públic, i si és possible fes la prova. La rigidesa dels horaris es veu compensada en escriure quan no has de pensar en on deixaràs la tona de ferralla que et portava. Si malgrat tot necessites el cotxe el biodiesel casolà et permet reciclar el teu oli de cuina usat. Cada litre compta. Optimitza els desplaçaments per fer més d'una cosa. Pensa que els combustibles fòssils de tota manera s'acabaran esgotant o seran massa cars. Canviar d'hàbits ara i caminar o anar en bicicleta pot ser bo tant per la teva salut com per la del planeta.
8. **Compartim.** Organitzem-nos per fer junts allò que no podem fer sols. Els serveis comunitaris i els mecanismes de solidaritat seran el principal instrument de supervivència en aquesta nova situació. Comparteix cotxe, eines, telèfon, internet, un hort i, perquè no, la casa.
9. **Bricolatge com a estalvi.** Adquirim habilitats de reciclatge, reparació, reutilització i recuperació d'objectes i/o serveis que el sistema de consum irracional capitalista ignora i anul·la com a privats de valor de canvi. Això ens permetrà estalviar i assolir nous productes i serveis per a intercanvis. També serem capaços de prescindir de serveis i productes que hauríem de pagar amb diners.
10. **Reparat o usat abans que nou.** La cultura d'usar i llençar s'ha acabat. Els nous temps ens obliguen a allargar la vida dels bens. Busca establiments reparadors, recuperadors o de segona mà. Si tens objectes que t'han esdevingut inútils, intercanvia'ls. Et serà més barat i estalviaràs residus.
11. **Autoocupació.** Si no trobes feina com a assalariat pensa en fer-te treballador autònom o en muntar una cooperativa. Ofereix les teves habilitats o coneixements a veïns i amics.

- Reparacions, neteges, pintura, cuidar nens o avis, fer la declaració d'hisenda, classes de repàs, música, etc. Si no et poden pagar intercanvia-ho per allò que et sigui essencial.
12. **L'estalvi com a ingrés.** Si no treballes inverteix el temps en generar estalvi. Treure els nens del menjador escolar, fer conserves, fer el pa, desplaçar-te a peu, cosir, reparar...
  13. **Decreix el teu consum.** El consumisme s'ha acabat i ara cal consumir allò que necessitem. Oblida tots els comportaments irracionals dels darrers anys: targetes de crèdit, vols a baix preu per donar-se capricis, canviar de cotxe cada cinc anys, sopars a restaurants, joies, vins i licors de categoria. Tria bé la roba i el calçat. Que allò que compris sigui el màxim de funcional i durador. Pensa que la publicitat presumeix justament d'allò que el producte no té.
  14. **Evita endeutar-te.** Els interessos se't poden menjar. Si tens deutes la màxima prioritat és liquidar-los anticipadament. Si necessites diners recorre a persones de confiança que te'ls puguin deixar. Si no et queda més remei que endeutar-te fes-ho pel mínim de capital i el mínim de temps d'amortització possible i posat el seu retorn com a màxima prioritat. Calcula que puguis assumir la quota si els interessos pugessin per damunt del 10 o el 15%.
  15. **Protegeix els teus estalvis.** Per començar, no juguem a la "ruleta russa" (futurs, accions, bons, fons d'inversió, plans de pensions...); no els tinguem en una sola entitat bancària. Quan més diversificat menys risc; no tinguem els diners immobilitzats a termini; no raonem que la crisi durarà quatre dies; no immobilitzem diners que puguem necessitar (per exemple, comprant propietats immobiliàries, obres d'art, antiguitats); no especulem en cap mena de negoci "segur". Si els vols emprar presta'ls a persones de confiança que els puguin necessitar.
  16. **Les altres monedes.** Assegura't de tenir algun producte o servei que es pugui intercanviar al marge del circuit monetari. Participa en col·lectiu d'intercanvi de bans o serveis: banc del temps, mercats d'intercanvi, xarxes d'intercanvi, LETs, etc. Si no en tens cap a prop organitza't col·lectivament per fer-ne un i relaciona'l amb els existents. Internet és una eina molt efectiva. Això ens permetrà superar les dificultats d'un possible "corralito" com el que es va infligir als estalviadors argentins.
  17. **Evitem que ens robin.** Extrema les precaucions davant de phisings, hackings, i estafes de tota mena. Vigilem les condicions d'agrupacions de crèdits, assegurances o plans de pensions.
  18. **Evitem ser enganyats.** Qüestiona el que diguin els mitjans de comunicació, verifica amb altres fonts, contrasta, busca fòrums independents. Malfia't de les recomanacions oficials que recomanen consumir en mig de la crisi, que et diuen el que hem de fer, de la duració de la crisi, de les causes, de les responsabilitats concretes. Utilitza el sentit comú per prendre les teves decisions.
  19. **Redescobrim coneixements** que el sistema ha desvaloritzat perquè no eren "moderns", competitiu o "tecnològicament correctes". Molts avis/ies posseeixen coneixements útils que podrien ser-nos valuosos. **Aprenguem més idiomes;** ens pot caldre emigrar en algun moment del futur pròxim. Valorem els bens culturals més enllà del seu preu de mercat. El coneixement ens farà més autosuficients, perquè el sistema capitalista s'ha aprofitat de les nostres mancances, oferint-nos solucions prefabricades per a cada necessitat, i en fer-ho, cada vegada s'han creat noves necessitats, nous problemes i noves dependències que ara ens cal trencar.
  20. **Parla amb la família** sobre tots els canvis necessaris; sobre com adaptar-se al decreixement; els nois/es també han d'entendre i assumir la seva part de responsabilitats: reducció/eliminació de mòbils (que, d'altra banda, són perjudicials per a la seva salut); assignacions que no permetran consums irracionals i/o hàbits tòxics, modes efímeres, motos, consoles... Compensa aquestes pèrdues amb una relació més estreta i noves activitats, excursions a peu o en bicicleta, jocs de taula, converses a la vora del foc.
  21. **Nous valors.** Rebaixa les expectatives i assaboreix cada fita de decreixement assolida. Després de tants anys d'estrès el decreixement ens ofereix l'oportunitat de tornar a veure el ritme natural de la vida. Valora amb uns nous ulls tot allò que no passa pel sistema econòmic, pel valor de canvi, per la moneda o la moda: el temps lliure, meditar, passejar, la cultura, el coneixement, l'exercici, el contacte amb la natura, parlar amb els altres, dedicar més temps a la família, estimar-se...
  22. **Pensar en positiu.** Mira de canviar l'actitud davant de la vida: pensa de manera positiva, intentant descobrir aspectes bons a la nova situació de crisi. **"Always look at the bright side of life"** (com en el film *La vida de Brian*). Aquesta actitud positiva és, segurament, més resilient que la depressió. Potser la nova situació ens obligarà a fer un món millor i valorar el què de debò és important.
  23. **Tots som part de la solució.** No busquis els culpables de la situació en els nostres amics,

veïns, conciutadans i companys, siguin qui siguin i vinguin d'on vinguin; ells són tan víctimes com nosaltres, i potser ens haurem d'ajudar els uns als altres per sortir de la crisi. Per afrontar els canvis que vindran la competència dels darrers temps ha de donar pas a la cooperació i l'individualisme a la solidaritat.

24. **Quan fer els canvis.** No esperis a que els altres facin canvis per fer-los tu. La resistència als canvis està dins de cadascú de nosaltres. Sempre hi haurà una excusa per demorar els canvis d'hàbits (la situació encara no ho requereix, jo no he notat gaire la crisi, el sistema se'n sortirà, inventaran algun substitut del petroli, fins que no ho faci tothom jo no ho faré, que ho arregli el Govern, etc.) Cal assumir els canvis com una qüestió ètica i de resposta davant la crisi d'un sistema que cada cop deixa més víctimes (primer va ser el tercer món, després el quart, finalment vam hipotecar els nostres propis fills, demà serem nosaltres). Proposa't quins canvis et són assumibles, assaja'ls i un cop aconseguit valora el que has perdut i el que has guanyat i fes el següent pas anant més enllà. El decreixement és una mala notícia per al sistema capitalista però et sorprendrà el que et pot aportar com a aprenentatge personal.

Kit anticrisi nivell 2: l'actuació comunitària

1. **Només les solucions col·lectives són perdurables.** Cal que alliberem la nostra ment del pes de la càrrega ideològica que el sistema actual hi ha dipositat, disfressat de ciència. El sistema capitalista no és l'ordre natural de les coses, és un sistema que ha arribat a la fi de les seves possibilitats i, ara que ha caducat, cal canviar-lo. Si seguim pensant en com recuperar els "bons i vells temps", perdrem la possibilitat d'inventar un món nou. Això requereix un esforç per part de tots/es per fer canvis i, sobre tot, una actitud activa i no resignada. La competència ha de donar pas a la cooperació i l'individualisme a la solidaritat.
2. **Potenciar les iniciatives solidàries, invertir en solidaritat.** La solidaritat esdevé una valuosa eina de supervivència quan els mecanismes basats en els diners i les mercaderies trontollen. Els ajuntaments han de potenciar a tots els nivells el teixit associatiu: escales de veïns, barris, ajuda familiar, AMPAs, festes populars, cooperació al desenvolupament, ...Aquestes associacions ens permeten sentir-nos millor com a persones, enforteixen la identitat col·lectiva, són un impagable instrument d'inclusió social, donen eines d'auto-organització, i permeten fer coses que, individualment, ens superen. Els centres cívics i socials són un bon marc per impulsar moltes de les activitats col·lectives que ens caldrà portar a terme per sobreviure a la crisi. S'ha de procurar que les entitats quedin protegides de les retallades de subvencions que, en època de crisi, poden proposar-se en alguns Ajuntaments.
3. **Un nou concepte de consum.** La llarga llista d'intermediaris que actuen al mercat són un risc per al proveïment en èpoques difícils. Per paliar-lo es poden potenciar les cooperatives de consum, i impulsar dins de les administracions locals facilitats per a la seva constitució i funcionament. Les cooperatives de consum tenen mecanismes interns de solidaritat, compren productes més propers, ofereixen millors preus al consumidor i al productor, permeten prescindir dels intermediaris i especuladors, es presten a un coneixement directe del procés productiu dels productes i de la seva qualitat. La informació al consumidor és rellevant per permetre a la gent fer un consum responsable, i facilitar la seva reclamació quan se'ls pretén defraudar en les característiques del producte, el preu o qualsevol altra condició en la compra-venda. Cal ajudar els consumidors a organitzar-se per defensar els seus interessos, sovint enfrontats amb els d'empreses que tenen situacions de quasi-monopoli i fan ús d'aquest poder en detriment dels drets dels consumidors.
4. **Intervenir per fer més assequible l'habitatge.** Be hem pogut comprovar els greus problemes que genera el fet de considerar l'habitatge com una mercaderia més, i no com un dret social. Malgrat el fet que el mal ja fet difícilment es podrà solucionar sense reformes de més ampli abast, hi ha algunes coses que poden fer els ajuntaments i els propis ciutadans organitzats a l'efecte:
  - Impulsar les masoveries urbanes. Molts propietaris d'habitatges degradats i que no poden finançar la seva reparació poden estar interessats en llogar-los a llarg termini a persones que es comprometessin a la seva rehabilitació. És un projecte especialment adequat als joves, i caldria tenir en compte el tipus d'habilitats requerides en l'oferta de les activitats formatives a ells adreçades.
  - Col·laborar per tal que funcioni correctament el sistema de lloguer garantit que faciliti trobar lloguers assequibles a la gent, oferint garanties als propietaris del compliment de

les condicions contractuals dels llogaters i del seu bon ús dels habitatges, i a canvi, obtenir preus més raonables.

- Impulsar associacions de llogaters per poder negociar millors condicions de contractació.
  - Crear les borses d'habitatges i eines per posar en contacte propietaris i llogaters.
  - Potenciar cooperatives de construcció d'habitatges de nova promoció.
  - Reinventar el concepte tradicional de "pensions", quan, per exemple, el propietari d'un habitatge ha quedat sense feina i s'ofereix per llogar habitacions i oferir serveis a les persones que hi convisquin (cuinar, compres, neteja...).
  - Reclamar les reformes legals que permetin als municipis la penalització fiscal dels habitatges buits.
  - On sigui possible, subministrar terrenys municipals a persones que es volen construir el seu propi habitatge, a preu raonable, i ajudar-lo amb un projecte tècnic i els treballadors necessaris que l'ajudin en la seva auto-construcció (això es fa a Marinaleda); a canvi, la persona que ha rebut aquest ajut, ha de pagar el preu de cost i oferir-se a ajudar una altra persona en les mateixes circumstàncies.
  - Seguir insistint en els habitatges de protecció oficial, en totes les seves modalitats, i especialment, en aquells que serien posats al mercat després de la seva rehabilitació.
5. **L'autoocupació davant la manca d'ocupació.** El cooperativisme és la forma d'organització del treball que genera més ocupació, malgrat que, a nivell legal, té tota mena de requisits formals de funcionament que fan que la cooperativa sigui un model d'empresa molt poc utilitzat. Facilitar aquests tràmits des dels ajuntaments o fomentar l'autoocupació i el treball autònom són bones eines de creació de treball. En aquest sentit, els microcrèdits són un valuós instrument per permetre als treballadors adquirir els mitjans de producció i no haver de vendre el seu treball, que ara no troba comprador. També ho són la creació de plans d'ocupació, les borses de treball ben gestionades i els vivers d'empreses.
6. En el cas d'empreses en fallida econòmica, l'Ajuntament pot facilitar avals que permetin obtenir crèdits quan una empresa es reconverteixi en cooperativa
7. **El coneixement.** Una nova societat ha de "crear" un nou cos de coneixements. No tenim una "teoria" bona i feta, caldrà desenvoluparla (com deia aquell vell socialista: *"no hi ha pràctica revolucionària sense teoria revolucionària"*). Caldrà assajar nous models d'escoles i universitats "populars" crítics amb el sistema econòmic i social vigent, i més interessades a capacitar la gent per fer coses que a repartir títols. Mentrestant els ajuntaments han d'ajudar en la formació per preparar els aturats i els joves en aquelles feines que tinguin més futur en el tipus de societat que hi haurà (tecnologies d'estalvi energètic i de recursos, reciclatge i reparació, producció de millors aliments, tecnologies del coneixement...).
8. **Racionalitzar el transport.** Fomentar el transport públic, el fet d'anar a peu, l'ús de la bicicleta. La planificació urbana ha d'anar superant la dependència del transport privat amb vehicles que consumeixen combustibles fòssils, embrutant l'aire, canviant el clima, obligant a importar de l'altra extrem del planeta recursos escassos i cars que s'exhauriran irremissiblement, i que generen residus de difícil reciclatge...Cal ajudar a compartir els vehicles allà on no es pugui prescindir d'ells, a través de planes web per planificar conjuntament els desplaçaments, parades ben identificades i estratègicament situades en diversos llocs de les ciutats on fer els "transfers" de persones. insistir en un tractament fiscal més favorable per als vehicles més sostenibles. El carsharing i el bicing esdevenen en context de crisi un recurs interessant a la hora de prescindir del vehicle.
9. **Fomentar les hortes urbanes.** Moltes ciutats tenen hortes públiques, o fins i tot privades, susceptibles de ser ofertes als ciutadans per al seu conreu. És un recurs que pot esdevenir clau per assegurar una part de les necessitats alimentàries als aturats i una forma magnífica de fomentar els valors de la feina tradicional, permetent activitats saludables per a jubilats, , projectes pedagògics per a nens de les escoles i instituts...Els Ajuntaments haurien de fomentar-les i regular-les, tenint en compte, per a les de titularitat pública, en els criteris d'adjudicació, la situació socio-econòmica dels peticionaris, i imposar unes bones pràctiques (no transgènics, estalvi d'aigua i energia...)
10. **Preveure i actuar en la seguretat alimentària dels més desfavorits.** La crisi pot fer que apareguin entre nosaltres situacions que sempre han estat presents al Tercer Món i per a les quals pensàvem estar vacunats. Per exemple, la fam. Cal impulsar iniciatives que permetin alimentar-se adequadament les persones:
- Potenciar els menjadors escolars, fent-los més econòmics (centralitzant les compres de tots ells) i sostenibles (productes ecològics).
  - Impulsar convenis de cooperació amb botigues ja existents o bé crear un "economat"

que subministri aliments a la gent sense recursos amb uns "vouchers" (albarans) subministrats per l'administració local.

- Impulsar "menjadors populars", en conveni amb restaurants existents, o creant-los, a preus reduïts (de cost), i amb la possibilitat que les persones sense recursos puguin utilitzar els "albarans de lliurament" abans descrits.

11. **Creació de xarxes d'intercanvis de diversos tipus.** Aquestes xarxes han de funcionar al marge del concepte de mercaderia i del diner. Poden tenir moltes formes: "garage sales", deixalleria virtual, mercats d'intercanvis, bancs de temps, intercanvi de serveis i aprenentatges... Una idea especialment interessant és que s'ha de fer possible el crèdit social, és a dir, que ha de ser possible rebre primer un be o servei que et permetrà, en el futur, retornar un altre be o servei; per tant, no ha d'haver una immediatesa en l'intercanvi. Per garantir el compliment dels compromisos futurs, les administracions podrien implicar-se amb algun tipus de garantia. Els propis Ajuntaments podrien acceptar, en casos especials, el pagament dels tributs o drets municipals amb aquesta forma d'intercanvi (si el ciutadà no està en condicions de fer-ho amb diners).
12. **Crear nous canals de comunicació entre les persones,** més horitzontals, immediats, menys susceptibles de ser controlats pels propietaris del capital amb què acostumen a funcionar aquests mitjans i canals. Part especialment important és la capacitat de decisió sobre els continguts i els espais, l'accés a la informació. Aquests canals podran presentar alternatives a la societat que ha caigut en crisi de forma més lliure i sense filtres ideològics. Les noves tecnologies ens faciliten aquest nou enfocament.
13. **Dones impulsores del canvi.** Amb les estructures mentals patriarcal no sortirem de la crisi. Cal que les dones puguin co-decidir com reestructurar la societat, perquè ja ho han fet al llarg de la història, en temps de crisi, amb valors de solidaritat i no en termes de competició, mantenint el suport vital als nens, a les famílies, assegurant la reproducció; les dones són les principals impulsores de les organitzacions solidàries i cooperatives en la societat actual. Totes les formes d'organització que s'hagin de crear, han de tenir en compte les dones i n'han de ser protagonistes. Aquests valors, que han desenvolupat, ara són imprescindibles per establir un nou model social més just i sostenible.
14. **Elevar el nivell de control democràtic i de transparència en la despesa i gestió dels recursos públics.** Això que sempre és necessari, ho és encara més en temps de crisi, i a més significa un antídoto contra la temptació de molts ciutadans de llençar la culpa de la crisi sobre "els polítics", "els partits", "els que manen" (quan, en realitat, els que manen de debó no han estat triats pel vot democràtic com els que governen les institucions). Tothom té la seva responsabilitat per acció u omissió en la crisi i per superar-la cal un treball col·lectiu i participat en la recerca de solucions locals.
15. **Els Ajuntaments com a exemple de la nova economia verda.** La reconversió ecotecnològica de les empreses ha de començar als Ajuntaments:
  - Participant en els sistemes de compra col·lectiva de diferents municipis (compra verda) que minimitzi l'impacte mediambiental dels productes adquirits, faciliti el seu reciclatge, asseguri una construcció sostenible, etc.;
  - Fomentar el reciclatge i impulsar formes de reaprofitament de residus, poda de jardineria com a biomassa, oli com a biodiesel, orgànics com a compostatge, aigües residuals com a reg...
  - Incloure l'aprofitament d'aigües pluvials i grises en ordenances i plans urbanístics.
  - Garantir el subministrament dels serveis bàsics (potabilització i depuració d'aigua, recollida de deixalles) en qualsevol situació d'emergència energètica, promovent projectes d'energies renovables que permetin cobrir el consum.
  - Dotar d'energies renovables els equipaments municipals. La fórmula de concessió a privats permet una ràpida implantació de sostres fotovoltaics.
  - Implicar les empreses i els botiguers en la prevenció de residus i en la distribució dels productes a punt de caducar que ara es llencen. Protegir i difondre els establiments recuperadors i reparadors.
  - fiscalitat favorable a l'estalvi d'aigua, energètic, l'ús de vehicles més respectuosos del medi...
  - Resoldre amb transport col·lectiu la mobilitat obligada més estratègica (connexió amb estació de tren, urbanitzacions allunyades del nucli... Quan el servei no existeixi o no hi hagi molta demanda encara el taxi col·lectiu és una bona alternativa de competència municipal que de passada genera ocupació de treballadors autònoms.
  - Minimitzar el productes tòxics com insecticides, fungicides, raticides i en general tots els biocides. Controlar les quantitats màximes de clor en la xarxa d'aigua potable.

- Introduir la vegetació mediterrània de baix manteniment i baix consum d'aigua en les zones verdes i millorar l'eficiència en el reg

16. **Assumir la responsabilitat social en els ajuntaments. Els Ajuntaments en tant que agents econòmics importants poden:**

- Comprar bens obtinguts amb bones pràctiques de responsabilitat social.
- Consumir productes procedents del Comerç Just;
- Usar la clàusula social en la contractació de serveis per afavorir la inserció de col·lectius amb dificultats.
- Incloure en els plec de condicions de contractació el criteri de l'ocupació generada, prioritzar les cooperatives, la contractació de persones discapacitades, el respecte del dret a sindicació i contractació col·lectiva dels seus treballadors, igualtat de gènere, conciliació de la vida laboral i familiar...;
- Ús de la banca ètica en les seves contractacions financeres
- Incentius fiscals, quan sigui possible, a les empreses radicades en el seu municipi que creïn llocs de treball, contractin al menys el nombre previst a les lleis de treballadors discapacitats, portin a terme bones pràctiques de reciclatge, inverteixin en estalvi energètic...
- I, sobre tot, poden donar exemple i difondre entre les empreses i la ciutadania la importància de totes aquestes actituds.

Kit anticrisi nivell 3: les actuacions autonòmica i estatal

INTRODUCCIÓ:

Les propostes d'ICV en front de la crisi a nivell català estan condicionades, al menys, per les següents qüestions:

- El marc institucional català, subordinat a les lleis espanyoles, especialment a causa del principi de la unitat de mercat.
- Els centres de decisió cada vegada més allunyats i supranacionals: Unió Europea, Fons Monetari Internacional, G-7, G-20, Banc Mundial...; sovint, ni tan sols Espanya hi està prou representada. Això és ara molt més important per l'existència de la moneda única i els acords d'homogenització del mercat únic europeu.
- L'esgotament dels recursos naturals i el canvi climàtic que exclouen mesures de "més creixement" econòmic i ens imposen el decreixement.

Malgrat tot el Govern de la Generalitat disposa d'un enorme marge per avançar cap a un escenari post-crisi

La lluita contra la crisi des de les institucions autonòmica i estatal passa per un canvi cap a un model més sostenible

1. Buscar de nou el creixement? O anar cap al decreixement? Depèn de què. **Incentivar el creixement econòmic dels sectors com el benestar social, la cultura, la salut, la comunicació i el coneixement és sostenible i convenient.** Per altra banda, el creixement de l'economia industrial que consumeix recursos finits ja no és possible. Ans al contrari, per fer front a reptes com el canvi climàtic o l'extinció massiva de biodiversitat necessitem el decreixement del consum de matèries i dels recursos finits. S'imposa doncs un esforç tecnològic per fer el mateix amb menys. Amb més èmfasi que abans de la crisi ara calen més que mai les polítiques que afavoreixin l'eficiència en l'ús dels recursos i l'energia i el reciclatge de subproductes.
2. La crisi posa de manifest que ja no es pot mantenir l'economia basada en el totxo i l'endeutament familiar i sobre la base dels baixos costos salarials i fiscals i sense una estratègia contundent de substitució de les energies fòssils per renovables. El model està esgotat i per tant, quan abans s'abordi **un nou model productiu i energètic**, abans s'estarà creant una nova base econòmica més sòlida per fer front a les conjuntures econòmiques desfavorables.
3. Fer una aposta decidida per **recolzar el coneixement, l'educació i la investigació, el desenvolupament tecnològic, la millora de les tecnologies d'infraestructures de comunicació i informació** que afavoreixi una estratègia que ha de passar per millorar els nivells de productivitat i competitivitat de les empreses espanyoles i catalanes per tal

- d'assolir la capacitat de la seva internacionalització, mitjançant un procés de major i millor posicionament en els mercats locals i globals.
4. **Impulsar sectors i activitats** que compleixin les següents característiques: generadores d'ocupació de qualitat, d'alt valor afegit, competitives internacionalment i sostenibles, és a dir, respectuoses amb el medi ambient, les persones i el territori.
  5. **Potenciar el foment de noves ocupacions lligades al desenvolupament de la Llei de Dependència i la nova Llei de Serveis Socials** per aconseguir ocupació i garantir la qualitat i universalització de les prestacions previstes i ajuts a les famílies.
  6. **Impulsar un mercat laboral que aposti per una ocupació de major valor afegit** on, entre d'altres mesures, hi hagi la d'una millora de l'educació i la formació professional lligada a l'ocupació i al reciclatge de la mà d'obra.
  7. **Donar suport legislatiu, financer i institucional a la petita i mitjana empresa, al sector de l'economia social, els autònoms i autònomes i a les activitats solidàries col·lectives:** posar els mitjans per transformar les empreses en institucions democràtiques. Això suposa un major control dels treballadors sobre les polítiques socials i productives de les empreses; i polítiques actives per enfortir les modalitats socials de producció com les cooperatives i altres organitzacions participatives de la producció i distribució de béns i serveis.
  8. **Augmentar la producció d'energies renovables per tenir menys dependència del petroli.** En aquest sentit, cal un salt en la producció energètica eòlica i fotovoltaica, al marge dels preus relatius del petroli, poden aconseguir-se el 50% de consum sobre producció neta. Abolir el sistema de cupos per accedir a les primes del règim especial d'energies renovables.
  9. Les administracions públiques han de jugar un paper determinant en la creació d'una demanda efectiva directa (instal·lacions en els edificis públics i municipals d'energies i materials alternatius) i indirecta a través de normatives municipals que indueixin als productors a la reorientació de la seva oferta de materials, inputs i instal·lacions energètiques.
    - Llei d'estalvi i eficiència energètica amb l'objectiu de reduir el consum d'energia primària un 20% l'any 2020 respecte el nivell del 2000, i un 50% pel 2050.
    - Creació de l'Agència d'Estalvi i Energies Renovables.
    - Llei d'energies renovables; per potenciar les energies renovables, amb l'objectiu d'assolir a partir d'energies renovables un 30% de l'energia primària l'any 2020, i un 80% l'any 2050.
    - Tancament gradual de les centrals nuclears, mitjançant un Pla Pont que assegurarà al mateix temps el subministrament energètic a partir de fonts netes.
  10. **Impulsar una política d'inversió pública fonamentalment en inversions ambientals** (la part més endarrerida de la inversió pública) i de **mobilitat col·lectiva**. Evitar la construcció de més infraestructures transport de servei a l'automòbil. Centrar totes les inversions en el manteniment de les actuals i en el transport públic, especialment el ferrocarril: xarxa de rodalies, mitja distància, mercaderies i metro bàsic i metro lleuger.
  11. **Promoure la bicicleta com a sistema de transport urbà universal** per assolir un estalvi global en les economies familiars. Potenciar la seguretat dels carrils bici, sistemes de bicicletes públiques, vies verdes intermunicipals...
  12. **Desvincular el dret a l'habitatge del dret a la propietat.** Les administracions han d'adquirir habitatges avançant els programes d'habitatge dels propers cinc anys. D'aquesta forma es posaria en el mercat un volum d'habitatges que resoldria una bona part del problema de l'accés a l'habitatge a un cost per a l'administració molt semblant a les promocions pròpies.
  13. **Cal una intervenció estatal per poder ocupar a tothom en funció de la seva titulació,** amb les condicions salarials i laborals corresponents, establint les categories professionals i remuneracions adequades i corresponents a les titulacions i capacitats dels assalariats i assalariades.
  14. **Impulsar polítiques industrials que potenciïn la competitivitat dels sectors industrials,** augmentant la confiança dels inversors i mantenint un alt nivell d'ocupació industrial, amb un model industrial qualificat i d'alt valor afegit: impulsar a través de programes públics la potenciació de nous sectors estratègics i de futur per crear activitat econòmica i ocupació: medi ambient i energies renovables, TIC serveis a les persones, biomedicina, agroalimentari i sector ferroviari.
  15. **Desenvolupar les parts pendents encara d'execució de l'acord estratègic** signat entre el Govern, sindicats i organitzacions empresarials.
  16. **Afavorir les rendes del treball amb la finalitat de garantir un canvi significatiu en la**

- distribució de la riquesa.** Els esforços s'han d'encaminar a aconseguir la millora dels salaris, l'ampliació de la protecció social, i a garantir majors nivells d'ocupació i de major qualitat.
17. **Apostar per una Seguretat Social generalitzada, contributiva i solidària**, ampliada per un sistema de prestacions assistencials que cobreixi les necessitats bàsiques dels més febles. La defensa i millora del sistema públic de protecció social diferencia de forma clara les propostes progressistes de les neoliberals.
  18. Les condicions laborals necessiten ser regulades i protegides i una millora de la salut i el benestar de la població: cal reconstruir un **dret laboral més protector i globalitzar els drets laborals i el treball digne**, que permetin garantir l'aplicació dels drets regulats a la negociació col·lectiva.
  19. **Acomiadaments més cars i difícils.** Limitació dels contractes temporals a aquells que es fan per a feines temporals.
  20. **Responsabilitat penal per a empresaris que discriminin** greument els i les treballadores per raons de gènere, d'idees, d'orientació sexual, per la seva activitat sindical, d'origen ètnic, etc.
  21. **Obligatorietat de contractació del percentatge legalment establert de treballadors/es discapacitats/des**, de manera que tots/es ells/es puguin treballar.
  22. **Incrementar el paper de la inspecció de treball** en la posada en marxa dels plans d'igualtat que garanteixi el compliment de la Llei d'igualtat i la creació d'una renda garantida de ciutadania.
  23. **Reforçament de les oficines del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC)** i desenvolupament de polítiques d'ocupació més eficients (establir anàlisi d'eficiència al SOC en funció de col·locacions) i dinàmiques (ajustar polítiques en funció dels resultats).
  24. **Implementar una política fiscal justa i solidària**, augmentant els ingressos per dotar a l'Estat d'un nivell de protecció social equiparable amb els països més avançats de la Unió Europea: impulsar una reforma fiscal integral que augmenti la progressivitat i que garanteixi un major nivell d'ingressos per tal de dur a terme una política social i ecològica ambiciosa i combatre l'economia submergida.
  25. **Implantació de mesures de fiscalitat ambiental orientades a la transformació de les activitats contaminants i malbaratadores de recursos i a lluitar més eficaçment contra el canvi climàtic.** Cal modificar la fiscalitat sobre els béns i serveis de primera necessitat (aigua, gas, electricitat) per tal de fer-la més progressiva. Els paràmetres a considerar serien garantir el servei mínim universal a preu públic, i augmentar els preus o els impostos a partir d'aquest llindar. Aquesta política fiscal i de preus hauria de garantir l'accés als drets bàsics i contribuir a l'estalvi d'aquests recursos. Aquests ingressos s'haurien de destinar a la millora en l'eficiència en els sistemes de generació i distribució de l'energia i l'aigua.
  26. **Creació d'un Fons públic per refinançament d'hipoteques.** Renegociació de terminis i/o tipus d'interès amb acord a les entitats de crèdit que haurien de vehicular l'operativa. Crear oficines de mediació i defensa davant dels abusos bancaris
  27. **Fons públic per intervenir en la compra d'empreses estratègiques** impedit que escapis als interessos de l'economia del país.
  28. **Defensar que l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) i l'Institut Català de Finances juguin un paper actiu** incrementant la capacitat d'endeutament dirigit a inversions productives per a les empreses i a la vegada ampliar la línia d'avalis pels crèdits hipotecaris per l'adquisició d'habitatge protegit.
  29. **Eliminació dels privilegis fiscals de l'Església catòlica.**
  30. **Impostos especials a les grans fortunes.**
  31. **Penalització màxima de l'evasió fiscal als "paradisos fiscals".**
  32. **Invertir la tendència actual de la política fiscal que augmenta els impostos indirectes i redueix els directes.** La fiscalitat sobre la renda ha de ser el factor de distribució de la riquesa i no els impostos sobre els béns de consum de primera necessitat. Baixar els IVA's aplicats a productes de primera necessitat (bolquers, tampons, cremes solars...) i augmentar la fiscalitat indirecta sobre els béns de luxe i malbaratadors de recursos ambientals o energètics.
  33. **Fiscalitat autènticament progressiva.** Taxes d'IRPF del tipus màxim sobre ingressos superiors a 1.000.000 d'euros anuals i Taxes impositives majors sobre els beneficis no reinvertits de les empreses. Els trams fixats haurien de servir també com a referència per a la fixació de les multes i penalitzacions, de tal manera que es democratitzi i es faci més efectiva la seva funció dissuasòria. Recuperar impostos com l'IAE i l'impost de patrimoni. Augmentar l'impost de successions.

34. Introduir una **fiscalitat sobre els moviments internacionals** del capital, una taxa Tobin de caràcter social i ambiental
35. **Salari mínim** que permeti viure dignament: 1.000€ amb el nivell de preus actual.
36. **Llibertat de moviment de les persones, és a dir, de la mà d'obra.**
37. **Eliminació de les hores extraordinàries**, de les ETT, de les subcontractadores.
38. **Canviar la legislació en matèria d'immigració** per tal que un immigrant amb permís de residència no pugui esdevenir mai un ciutadà sense papers.
39. **Aprofundir en les polítiques socials** per evitar que la crisi econòmica i social es faci sobre els nivells de vida i els sistemes de benestar social conquerits pels treballadors i ciutadans del país.
40. Defensar l'educació pública i gratuïta a tots els nivells, tant als àmbits de l'educació reglada (primari, secundari i universitari) i elaborar programes nacionals sòlids per l'alfabetització i l'educació d'adults, així com programes professionals per facilitar la inserció laboral dels treballadors.
41. **Superar les PIRMI per una renda bàsica com a dret per a qui la necessiti.**
42. Sistema de pensions assistencials que permeti una vida digna. **Pensions de viduitat del 90% de les que cobrava el percepcor de pensió contributiva.**
43. **Dignificar la pagesia per tal que produeixi aliments de qualitat i sans, de forma ecològica.** Promoure des dels PEIN veritable agricultura pagesa en harmonia amb l'entorn. S'hauria d'apostar des de l'administració per polítiques d'ajuda (suport tècnic i econòmic) als pagesos que treballen encara dins d'aquests espais per ajudar-los a una veritable reconversió agroecològica i allunyar-los del model productivista.
44. **Prohibició dels transgènics** (plantació, comerç, consum) que posen en perill, a través de la pol·linització creuada i la hibridació, la subsistència dels conreus tradicionals.
45. **Comerç local d'emissions per ajudar a la silvicultura.** El comerç de drets d'emissions contaminants a l'atmosfera s'ha demostrat un instrument eficaç de reducció i de cooperació entre països contaminants i països que fan d'embornal degut a les seves masses forestals. En aquesta mateixa línia cal estendre el comerç d'emissions als sectors difusos. Afegint al preu de carburants, gas i electricitat el cost de neutralitzar les emissions que aquestes energies provoquen. Aquests ingressos alimentaran un fons de cooperació destinat a mantenir en bon estat les masses forestals. Ajudant al finançament de les activitats forestals.
46. **Prohibició dels monopolis sobre el coneixement** que perpetuen poders quasi feudals: SGAE, patents internacionals de medicaments (sovint obtinguts amb principis actius fruit dels coneixements espoliats a ètnies i cultures tradicionals), codis privats d'aplicacions informàtiques, sobre llavors. Les patents que es jutgin legítimes han de caducar als deu anys com a màxim.

Kit anticrisi nivell 4: un nou ordre internacional

LA CRISI GLOBAL: Diagnosi

Podem dir que hi ha tres menes de crisi en el sistema capitalista:

1. Unes són un mecanisme normal dins del sistema per fer "neteja" de les empreses menys productives (que malbaraten treball per produir bens o serveis) i que la crisi elimina, deixant més mercat per a les empreses més productives. Per sortir d'aquestes crisis no cal fer res; completada la neteja, augmenta la taxa de beneficis de les empreses supervivents, inverteixen i ja està. Es produeixen cada deu anys, aproximadament, i el seu funcionament va ser perfectament descrit per Marx a "El Capital".
2. Unes altres són crisis del sistema. Reflecteixen que la lògica de funcionament del sistema ha ensopagat amb un obstacle per seguir creixent. Un element estructural del sistema capitalista impedeix que la taxa de beneficis de les inversions privades sigui suficient. Aquest obstacle ha de ser apartat a través de reformes estructurals, per que si no, no s'arreglen soles, i a més tenen un potencial de desestabilització social del sistema (dit d'una altra manera, son un perill/una oportunitat per canviar el sistema econòmic-social). Es produeixen quan hi ha una contradicció entre uns i altres elements estructurals del capitalisme. Des de la implantació del capitalisme n'hi ha hagut tres en 150 anys, la darrera de les quals, la crisi de 1929.
3. La tercera mena és la crisi final, l'esgotament del sistema. Tots els sistemes històrics han esgotat les seves possibilitats i han estat substituïts per altres sistemes més eficients. L'esclavisme, es esgotar les reserves d'esclaus i ser un sistema destructor de la mà d'obra,

va haver de ser substituït pel feudalisme; aquest, en ampliar el seu àmbit localista amb els imperis colonials, va desestabilitzar la seva pròpia base. El capitalisme, quan ja no permeti seguir invertint capital amb una taxa de benefici suficient per a les noves inversions, es col·lapsarà (si no és que hem aconseguit fer que el capital pertanyi a tota la societat, i esdevingui irrellevant la taxa de benefici global).

La present crisi, evidentment, no és de la primera mena. No sabem si és de la segona o si hem arribat a la tercera. En tot cas, les mesures estructurals inventades arrel de la darrera crisi sistèmica (el keynesianisme) ja no poden servir de res, perquè s'han utilitzat permanentment, i s'han incorporat estructuralment al sistema: el dèficit, el deute, el diner basat en el deute, la inflació, el consum de masses basat en el crèdit, l'abandonament del patró-or per un dòlar de valor fictici...

Per tant, o bé ja hem arribat al final del capitalisme, sense tenir un recanvi a punt, o bé hem d'inventar una solució nova (que ningú no sap si existeix). Podem intentar cercar algunes idees, **sense cap mena de garantia**. L'única cosa segura és que, si es segueix fent el que s'ha fet fins ara (apalancar els bancs amb problemes d'insolvència emetent més diners sense valor real i prestant-los-hi), ens passarà com al baró Von Mommsen, que intentava sortir del fons d'un pou estirant-se pels seus propis cabells.

Finalment, **és una crisi que es produeix en un entorn de recursos naturals que s'esgoten, amb una població mundial molt gran i que va creixent i amb l'equilibri climàtic desballestat, fets que condicionen les possibles sortides, descartant les basades "en més creixement"**. Un altre condicionant és la pèrdua de sobirania econòmica (i política) experimentada per Espanya i encara més per Catalunya, de manera que els centres de decisió són cada vegada més lluny i més amatents a problemes globals i no a solucions particulars: G-7, G-20, FMI, Unió Europea, OMC...

Un nou ordre internacional amb l'economia al servei de la gent i el decreixement com a necessitat, és possible

1. **Establiment d'un Banc Central Mundial.** Aprofitar l'estructura existent del Fons Monetari Internacional i el Banc Mundial per dotar-los de més competències i permetre'ls vetllar per ajustaments coordinats en els desequilibris de les balances de pagaments dels països participants.
2. Establiment d'un **mecanisme de control multilateral dels tipus de canvi** en el marc del Banc Central Mundial.
3. **Controls de capitals.** Controls dels moviments internacionals de capitals per garantir l'estabilitat del tipus de canvi i per evitar les conseqüències negatives de l'excessiva volatilitat dels fluxos de capital, generant una taxa que dissuadeixi els moviments especulatius a curt termini i finansi polítiques de desenvolupament. Taxa Tobin incrementada per a les transaccions econòmiques internacionals. Aquesta taxa ha de ser creixent en funció del caràcter especulatiu del moviment dels capitals.
4. **Control públic dels moviments financers de les empreses i els fons d'inversió que operen a nivell transnacional. Introducció d'una fiscalitat internacional que transvasi recursos dels països rics als pobres amb criteris de justícia social i mediambientals.** Cal que els països rics que han acabat amb el 80% dels recursos naturals del planeta paguin als països pobres pel manteniment del 20% restant. Màxim rigor en la persecució dels delictes mediambientals que afecten aigües internacionals, altres estats o el planeta ("contaminació difusa". Expropiació de les empreses que contaminen reiteradament i greu.
5. Revisió dels acords sobre el comerç internacional establint un **marc de relacions comercials justes** en benefici del desenvolupament del tercer món.
6. **Creació d'una unitat monetària mundial**, convertint els Drets Especials de Gir en moneda mundial emesa per l'FMI i partint d'un nou còctel de monedes de referència que doni entrada als països en vies de desenvolupament més potents. **Eliminació del dòlar com a moneda de reserva mundial i com a moneda d'intercanvi mundial.** Substitució pel **SDR ("Special drawing right")** emès pel FMI. En aquesta "super-moneda" s'ha d'actualitzar el pes de les divises nacionals en la composició de la seva cistella; ara tan sols hi ha quatre monedes, i, per exemple, el dòlar USA pesa un 42%, mentre que l'economia USA, actualment és el 16% en paritat de poder adquisitiu sobre el total mundial. Han d'estar incloses totes les monedes convertibles dels Estats, cadascuna amb el pes relatiu a

- l'economia del país que representa. A la propera sessió del G-20 hi ha diversos estats, entre els quals Rússia i Xina, que exigeixen aquesta mesura que eliminaria la possibilitat que els USA rebin préstecs a interès zero per part de tots els estats (pobres o rics), com ara passa.
7. **Canviar el sistema de govern de l'FMI**, que no ha de basar-se només en les contribucions financeres, per donar més veu als països emergents. Una autoritat monetària internacional no pot gestionar-se sinó des d'un més ampli multilateralisme.
  8. **Polítiques expansives coordinades**. Els diferents països procediran a injectar liquiditat en els respectius sistemes financers d'acord amb les seves respectives necessitats. Donar suport a polítiques fiscals i monetàries expansives allà on sigui necessari, amb l'objectiu d'arribar a la plena ocupació i amb el suport financer de l'FMI.
  9. **Dotació d'un sistema de supervisió global dels instruments i de les transaccions financeres, dependent de l'FMI**.
  10. **Creació d'un pla mundial per canalitzar els estímuls públics a la demanda cap a inversions sostenibles**.
  11. **Supressió gradual i plena dels paradisos fiscals**.
  12. Seguir apostant pels **programes ambientals i pel compliment dels objectius del Mil·leni**, davant les veus que reclamen la seva paralització.
  13. **La Declaració dels Drets Humans ha de ser una llei internacional que es faci complir i que permeti sancionar als violadors**. Han de ser actualitzats, incloent els drets emergents (de gènere, d'identitat sexual, reproductius, a l'aigua...), els drets col·lectius (generalització del dret d'autodeterminació no solament per a les colònies), i eliminant "intrusions" de pseudo-drets socials creats en el marc d'uns sistemes socio-econòmics concrets en benefici de grups d'interessos (com la propietat privada dels mitjans de producció).
  14. **creixement del benestar social no és, necessàriament, creixement del consum privat de productes i de recursos**. Una alimentació més racional, valorar el temps lliure, la informació, la cultura, la salut, la comunicació, la pau... tot això és benestar i no necessàriament consum. **Cal disminuir el consum global de recursos exhauribles**.
  15. **Prohibició** a nivell internacional, gradual, de la producció i circulació de tota mena de vehicles particulars que consumeixin **combustibles fòssils**.
  16. **Sancions** internacionals per als Estats que **incompleixin els acords de Kioto**.
  17. Centrar totes les inversions europees en transport en el transport públic amb energies renovables, especialment del **ferrocarril**.
  18. Poder pagar el preu de mercat d'un recurs no ha de donar dret a malbaratar-lo. **Determinats consums s'han de racionar** (o racionalitzar): aigua, electricitat, gas, combustibles fòssils.
  19. **L'aigua i l'aliment han de ser un dret humà**, garantit per a tothom; i les empreses o Estats que impedeixin la correcta alimentació o l'ús de l'aigua, per exemple, amb sancions o bloquejos, han de ser penalitzats, fins i tot penalment.
  20. **Repartir amb més justícia les rendes és molt millor**, eficient i sostenible **que crear més riquesa consumint uns recursos escassos i exhauribles**. Un consum global de recursos finits que no creix o, fins i tot, declina suaument, permet una millora substancial de la qualitat de vida del 90% de la població si es redueix prou el malbaratament i l'acumulació del 10% restant, a través d'un sistema fiscal just o de la modificació del "dret" de propietat.
  21. Cal anar cap a una **socialització dels mecanismes de control de l'economia**:
    - de l'emissió de moneda (tant el Banc Central Europeu, com la Reserva Federal són institucions privades), que ha d'estar exclusivament en mans de l'Estat
    - del crèdit (no s'ha de permetre als bancs privats prestar més que els seus dipòsits o el que puguin demanar al Banc Emissor públic amb pagament d'interès): prou de "reserves fraccionals" i "multiplicadors del crèdit",
    - dels moviments internacionals de diners,
    - de l'accés a la informació
    - del comerç internacional,
    - Tot això cal fer-ho expulsant el sector privat que s'ha enquistat en aquests llocs de control de la societat.
  22. **Eliminació de les decisions globalitzadores que s'oposin a la possibilitat de nacionalització dels recursos naturals i de la producció i distribució d'energia**.
  23. Acords internacionals per tal que les empreses que s'instal·lin en Estats del Tercer Món hagin de complir un conjunt de bones pràctiques al menys iguals a les del país d'origen (horaris, sindicació, salut laboral, prevenció riscos, igualtat de gèneres, standards de respecte mediambiental...) en el lloc on s'implantin; acords que es puguin fer complir amb sancions, si cal. Així s'evitarà el "dumping social" i el "dumping mediambiental". Cal arribar

- a una **homogenització de les condicions de treball a nivell mundial**.
24. **Condonació del deute extern** dels països del Tercer Món.
  25. **Democratització del FMI, de l'ONU, del Banc Mundial**, eliminant els privilegis imperialistes que condicionen les polítiques econòmiques mundials. Tan sols són admissibles els criteris, a l'hora de votar, del nombre d'habitants dels Estats, o, com a màxim, a cada país un vot, mai el volum de diners que aporten a les arques de la institució.
  26. **Eliminació dels productes financers tòxics internacionals: mercats de futurs, Credit default swaps, "repackaging" d'hipoteques**. Eliminació de les empreses qualificadores de la situació financera de bancs, empreses i Estats, que actuen amb criteris de dominació imperialista i, en absolut, d'eficiència econòmica. No pot ser que la qualificació més alta possible (AAA) la tingui l'Estat més endeutat del món (USA). Bé, pot ser si qui fa les qualificacions és Fitch o Moody's. Segons aquestes empreses, l'aeroport de Hong Kong és més solvent que l'Estat Xinès; Pepsi-Cola més solvent que l'Àrabia Saudita; Repsol, més solvent que Rússia...
  27. Cal plantar-se i recuperar la **sobirania popular** per a entitats polítiques més properes a la ciutadania i més autènticament "democràtiques", usurpada per entitats supranacionals, imperialistes i capitalistes salvatges, en temes com: sobirania alimentària, energètica, de drets de propietat intel·lectual, aranzelària, de les condicions de treball, fiscalitat...
  28. Si es considera convenient mantenir la globalització, cal completar la llibertat de moviment de capitals, patents i productes amb la **llibertat de moviment de les persones, és a dir, de la mà d'obra**.
  29. **Responsabilitats penals internacionals per als responsables de polítiques econòmiques adreçades voluntàriament i deliberada a empitjorar les condicions de vida de la gent del Tercer Món** (veure Joseph Stiglitz comentant la seva activitat a les Institucions econòmiques mundials).
  30. **Prohibició dels monopolis sobre el coneixement** que perpetuen poders quasi feudals: TRIPS, patents internacionals de medicaments (sovint obtinguts amb principis actius fruit dels coneixements espoliats a ètnies i cultures tradicionals), codis privatis d'aplicacions informàtiques, sobre llavors. Les patents que es jutgin legítimes han de caducar als deu anys com a màxim. Totes les patents s'han de poder violar per causes de força major.
  31. **Eliminació de les institucions internacionals antidemocràtiques i imperialistes**: Davos, G-7, Trilateral, Consell de Seguretat de l'ONU, Bildeberg, OTAN. Democratització i potenciació de l'Assemblea General de l'ONU, del G-77 i del G-20.
  32. Sobirania popular en el funcionament de la Unió Europea: el **Parlament Europeu, únic poder legislatiu** i controlador del poder executiu.
  33. Cal reivindicar la idea que **la propietat privada dels mitjans de producció** (com totes les altres institucions socials) **pot ser canviada o anul·lada per una decisió democràtica de la majoria**. La propietat privada dels mitjans de producció no és, en absolut, un dret natural, i a més, entra en conflicte amb la majoria dels altres drets humans que si són naturals.
  34. **Accés al crèdit internacional en les mateixes condicions per a tots els Estats del món**. Prohibició de lligar la concessió dels crèdits internacionals a condicions polítiques, a l'empitjorament de les polítiques socials del país receptor, o a la privatització de recursos naturals. Prohibició "d'ajudes al desenvolupament" condicionades o que encobreixen vendes d'armament.
  35. Democratització de l'OMC i encàrrec com a objectiu primordial d'aquesta organització **l'eliminació del sistema d'intercanvis desiguals en el comerç mundial**.
  36. **Prohibició del comerç internacional d'armes**.
  37. **Prohibició mundial (i europea, estatal) dels transgènics** (plantació, comerç, consum) que posen en perill, a través de la pol·linització creuada i la hibridació, la subsistència dels conreus tradicionals.
  38. **Prohibició de l'energia nuclear**, pels riscos internacionals que comporta la possibilitat d'accidents (veure Txernòbil o els submarins nuclears enfonsats).

* * *

A PEU DE CARRER

 ICV **EPM** [★]
d'esquerres i ecologistes **de debò**